

Prawa dziecka w szkole

Podstawowe prawa i wolności człowieka, a więc i ucznia, obejmują:

- **prawa i wolności osobiste do życia**, tożsamości narodowej, swobody myśli, sumienia, wyznania, wyrażania poglądów, do życia bez przemocy psychicznej i fizycznej,
- **prawa socjalne do pracy**, ochrony zdrowia, wypoczynku i czasu wolnego,
- **prawa kulturalne** do korzystania z dóbr kultury, do informacji,
- **prawa polityczne** do stowarzyszania się i pokojowych zgromadzeń.
- **uczeń korzysta ponadto ze szczególnych uprawnień**, które gwarantuje mu szkoła. Szczegółowy katalog praw i obowiązków ucznia określa statut szkoły.

1. **Prawo do znajomości swoich praw**; każdy uczeń ma prawo do wiedzy o należnych mu prawach i procedurach, jakie mu przysługują w razie ich naruszenia.

2. **Prawo do swobody wyrażania swoich myśli i przekonań**, także światopoglądowych i religijnych, jeśli nie narusza tym dobra innych osób.

3. **Prawo do rozwijania swoich uzdolnień i zainteresowań**; uczeń zdolny, po spełnieniu określonych warunków, ma prawo do indywidualnego toku lub programu nauki.

4. **Prawo do wyrażania własnych opinii i poglądów**; uczeń ma prawo do swobodnej wypowiedzi. Zawiera ono swobodę poszukiwania, otrzymywania i przekazywania wszelkich informacji w dowolnej formie.

5. **Prawo do ochrony prywatności życia rodzinnego i tajemnicy korespondencji**; oznacza to, że wszelkie informacje będące w dyspozycji wychowawcy i innych nauczycieli na temat życia prywatnego ucznia, nie mogą być rozpowszechniane. Czytanie bądź publiczne odczytanie listu ucznia bez jego zgody jest naruszeniem tajemnicy korespondencji.

6. **Prawo do życia bez przemocy fizycznej i psychicznej** mówi, że każdy uczeń ma prawo do poszanowania jego godności. Ma również prawo być jednakowo oceniany i traktowany bez względu na wygląd zewnętrzny, status rodzinny czy społeczny. Wszelkie kary, jakie stosuje się w szkole, muszą być zapisane w statucie szkoły i nie mogą naruszać jego nietykalności i godności osobistej.

7. **Prawo do informacji** to prawo ucznia do jawnej i umotywowanej oceny, a także do wiedzy o zasadach oceniania i klasyfikowania, jak również o możliwościach odwołania się od ustalonej oceny. 8.

Prawo do ochrony zdrowia; uczeń może domagać się stworzenia higienicznych warunków nauki, a także zapewnienia bezpieczeństwa na terenie szkoły. 9.

Prawo do nauki określa naukę w szkołach publicznych jako nieodpłatną, nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. W przypadku

trudności w nauce uczeń ma prawo do pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

10. **Prawo do wpływania na życie szkoły** poprzez działalność samorządową oraz zrzeszanie się w organizacjach szkolnych np. działalność w samorządzie uczniowskim, wydawanie gazetki szkolnej.

11. **Prawo do otrzymywania pomocy materialnej**; każdy uczeń, będąc w trudnej sytuacji materialnej, po spełnieniu określonych warunków, ma prawo do otrzymywania pomocy materialnej w postaci posiłków, stypendium, zasiłku losowego.

12. **Prawo zrzeszania się** daje możliwość przynależności do organizacji i stowarzyszeń działających na terenie szkoły, a także poza nią; w przypadku ucznia niepełnoletniego o przynależności decydują rodzice.

13. **Prawo do odwołania się od decyzji** wychowawcy, nauczyciela, rady pedagogicznej i dyrektora szkoły oznacza, że każdy ma prawo składać wnioski i skargi w interesie własnym, jak i innych osób.

14. **Prawo do ochrony swojej własności**; każdy uczeń ma prawo do poszanowania własnego mienia.

15. **W przypadku łamania praw**, uczeń z pomocą rodziców może odwołać się od krzywdzącej go decyzji do dyrektora szkoły, do organu prowadzącego szkołę (lub organu nadzorującego (kuratorium oświaty), a także do rzecznika praw dziecka.

Status prawny ucznia określają przepisy: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka oraz statut szkoły.